Euroopa Parlament
2024-2029

Kultuuri- ja hariduskomisjon
Esimees

6.2.2026

Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Esimees
Transpordi- ja turismikomisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus ühendatuse suurendamise, kultuuripärandi säilitamise ja kohaliku tipptaseme edendamise kohta Euroopa turismis: sihtkohtade haldamine ja piirkondliku turismi kasv (2025/2120(INI))

Austatud esimees

Kultuuri- ja hariduskomisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada Teie komisjonile arvamus. Kultuuri- ja hariduskomisjon otsustas 5. novembri 2025. aasta koosolekul esitada arvamuse kirja vormis. Ta arutas küsimust oma 27. jaanuari 2026. aasta koosolekul ning võttis nimetatud koosolekul[1] arvamuse vastu. Palun nüüd vastutaval transpordi- ja turismikomisjonil lisada oma lõplikusse raportisse järgmised ettepanekud.

ETTEPANEKUD

A. tunnistab, et Euroopa Liidus on kultuuri- ja loomemajandus kestliku majanduskasvu, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja konkurentsivõime tugisammas, kus 2024. aastal oli kultuuritegevusega hõivatud üle 7,9 miljoni inimese, mis moodustab 3,8 % kogu tööhõivest ja hõlmab ligikaudu 1,2 miljonit ettevõtet, millest üle 99 % on VKEd, kes annavad 3,95 % ELi lisaväärtusest;

B. on seisukohal, et kultuuriturism koos kõigi selle eri osadega, sealhulgas sporditurism, on üks peamisi turismi liikumapanevaid jõude Euroopas, mis suudab lisaks Euroopa kultuurilise mitmekesisuse edendamisele tugevdada kohalikku majandust ning edendada

[1] Lõpphääletuse ajal olid kohal: Nela Riehl (esimees), Diana Riba i Giner (aseesimees), Hristo Petrov (aseesimees), Zsuzsanna Borvendég, Laurence Farreng, Gabriela Firea, Loucas Fourlas, Mario Furore, Chiara Gemma, Sunčana Glavak, Maria Guzenina, Hannes Heide, Łukasz Kohut, Giusi Princi, Sabrina Repp, Manuela Ripa, Sandro Ruotolo, Joanna Scheuring-Wielgus, Anthony Smith, Marco Squarta, Zoltán Tarr, Eugen Tomac, Ivaylo Valchev, Annamária Vicsek, Milan Zver, Adrián Vázquez Lázara (parlamendiliige kodukorra artikli 216 lõike 7 alusel) ja Pál Szekeres (parlamendiliige kodukorra artikli 216 lõike 7 alusel).

kultuuripärandi säilitamise ja autentse tõlgendamise häid tavasid;

C. toonitab, et mägi-, äärepoolseimad, mere-, maa- ja äärepoolsed piirkonnad pakuvad ainulaadseid maastikke, kultuuri ja traditsioone ning et nende ühendatuse parandamine on oluline, et võimaldada kohalikel kogukondadel elada, töötada ja jõudsalt areneda, säilitades kultuurilise tipptaseme ja identiteedi;

D. arvestades, et turismi ülekoormus ja muud mittekestlikud turismitavad võivad kahjustada kultuuripärandit, suurendada elukallidust ja aidata kaasa eluasemekriisile; arvestades, et kohalikke kogukondi austavate majandamiskavade tõhus kasutamine aitab positiivselt kaasa kultuuripärandi kaitsele, kasutades ainulaadseid kultuurivarasid kestlikult ja vastutustundlikult, edendades samal ajal innovatsiooni, konkurentsivõimet ja kestlikku majanduskasvu;

1. toonitab vajadust kaitsta nii materiaalse kui ka mittemateriaalse kultuuripärandi kõiki vorme, tunnistades nende olulist rolli tulevaste põlvkondade haridusliku ressursina ning piirkondliku, riikliku ja Euroopa identiteedi, kultuurilise mitmekesisuse, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kestliku majandusarengu edendamisel;

2. rõhutab, kui oluline on seada kohalikud kogukonnad ja kultuuripärand, sealhulgas kultuurmaastikud, kõigi turismitegevuste, sealhulgas kultuuri-, spordi- ja heaolutegevuste juhtimisega seotud otsuste tegemise keskmesse, et tagada õiglane kasu nii kodanikele kui ka kultuuriressurssidele;

3. kutsub liikmesriike üles käivitama kultuuriturismi kampaaniaid, millega edendatakse vähem tuntud sihtkohti ja alakasutatud või ebasoodsas olukorras olevaid piirkondi, et luua tasakaalustatum kultuuriturismi maastik, mis edendab alt-üles-lähenemisviise poliitika kujundamisel, strateegilisel planeerimisel ja sihtkohtade haldamisel;

4. ergutab liikmesriike töötama välja paindlikke kultuuri- ja säästva turismi pakkumisi, mis suudavad vastata üha erinevamatele motivatsiooni, suundumuste ja hooajaliste mustritega seotud nõudmistele, koondades pakkumise sihtturismisektoritesse (gastronoomia, heaolu, loodus) tugeva koostöö kaudu avaliku ja erasektori vahel ning rõhutades kultuuri- ja sporditegevuse rolli turismiatraktsioonidena;

5. toonitab digitehnoloogia ja tehisintellekti otsustavat rolli kultuuripärandi nähtavuse, külastajate voo juhtimise, kandevõime, ligipääsetavuse ja nautimise parandamisel, sest see tooks erilist kasu väiksematele ja geograafiliselt ebasoodsas olukorras olevatele piirkondadele, et võidelda rahvastikukao ja kõrbestumise vastu ning säilitada heaolu; rõhutab, et digi- ja tehisintellekti vahendite kasutuselevõtul tuleks järgida inimkeskset ja õigustel põhinevat lähenemisviisi;

6. nõuab, et tehtaks investeeringuid kultuurisisu digiteerimisse ja kultuuritöötajate digioskustesse, rõhutades samas, et sellised vahendid peaksid isiklikke kultuurikogemusi ja kogukonnapõhist turismi täiendama, mitte asendama;

7. toonitab digitehnoloogia ja uuenduslike vahendite kasutamist, et toetada alternatiivset kultuuriturismi, kus alad on liiga haprad, et neid isiklikult külastada;

8. kutsub liikmesriike üles rahastama keskkonnasäästlikku arengut, sealhulgas transporti

kultuurimälestistesse, neist tagasi ja nende ümbruses, et tagada sihtkohtade kestlik haldamine, edendada kohalikku jõukust ja tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust Euroopa Liidus;

9. toonitab uut strateegilist raamistikku, mida nimetatakse kultuurikompassiks, ning selliste liidu algatuste nagu DiscoverEU, Euroopa kultuuripealinnade ja Euroopa kultuuripärandi märgise potentsiaali väärtuslike vahenditena, mille eesmärk on muuta Euroopa kultuuripärand noorte, eelkõige vähemate võimalustega noorte jaoks kättesaadavamaks; ning innustab nende sisulist kaasamist kultuuri- ja turismivaldkonna juhtimisstruktuuridesse;

10. toonitab kultuuriradade ja pikamaa matkaradade, näiteks Euroopa kultuuriradade väärtust kestliku kogukonnapõhise turismi mootorina; nõuab tugevamat Euroopa koostööd koos ühiste kestlikkusstandardite, pärandi ja selle kaitse, kooskõlastatud märgistuse ja ligipääsetavusega, et tugevdada nende rolli riikidevaheliste kultuurisildadena;

11. nõuab kultuuriturismi strateegiaid, milles seatakse esikohale ligipääsetavus, et kõik inimesed, sealhulgas puuetega inimesed, saaksid kultuurikogemusi täielikult nautida.

Lugupidamisega

Nela Riehl

LISA: SISENDI DEKLARATSIOON

Arvamuse raportöör Lara Magoni kinnitab oma ainuvastutusel, et ei kasutanud oma arvamuses mingit sisendmaterjali huvide esindajatelt, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe[1] kohaldamisalasse, ega kolmandate riikide ametiasutuste, sealhulgas nende diplomaatiliste esinduste ja saatkondade esindajatelt, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt loetleda käesolevas lisas.

[1] Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 20. mai 2021. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta (ELT L 207, 11.6.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).